

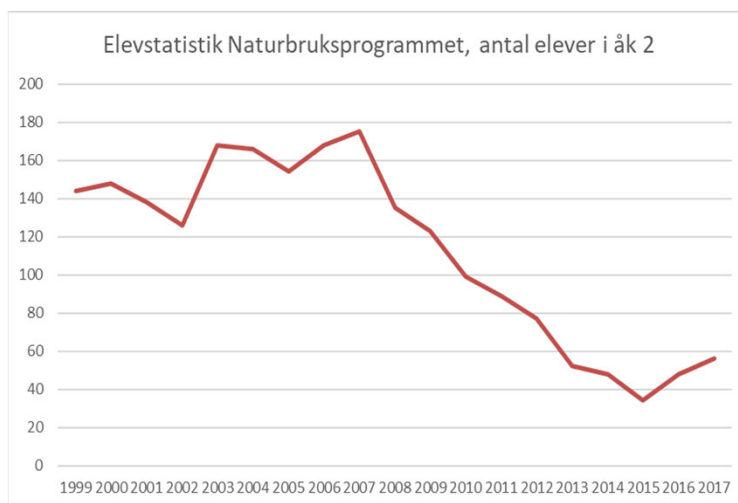
KONSTFACK
University of Arts, Crafts and Design

Våras det för trädgårdsutbildning?

Hur kan den gymnasiala trädgårdsutbildningens låga attraktionskraft förklaras, och hur kan attraktionskraften öka?

INGRID BERGLUND, GÖTEBORGS UNIVERSITET & CAMILLA GÅFVELS, KONSTFACK

Elevstatistik - elever i NB/trädgård

2017 fanns det ca 5000 jobbannonser riktade mot trädgård.

Antalet elever inom yrkesvux med inriktning trädgård var 384.

Elevantalet har ökat till 71 år 2018

Studien

Lärarintervjuer

- 5 lärare
- 1 bransch-representant

Elevintervjuer

- 3 Yrkesvux/
Trädgårdsskötsel
- 12 elever i
NB/Trädgård

Texter

- Trädgårdsarbetets
historiska
utveckling
- Forskningsartiklar
- Skönlitteratur

Tre metaforer som symboliserar olika föreställningar om trädgård, trädgårdsarbetaren och trädgårdsutbildning

Naturromantikern

Trädgården erbjuder lugn och ro i en stressad värld.

Flera populära medieproduktioner representerar den naturromantiska metaforen.

Tilltalar främst vuxna

- ▶ Jag tror att vuxna har mognat lite och sett saker med andra ögon och det ligger i tiden det här med Mandelmanssons och liknande. Du kan själv odla maten till din egen tallrik. Det är ganska exklusivt när man är vuxen att kunna göra det. Att få se något växa, man ser glädjen i det. Ungdomarna är mer jaha, ska vi så frö i dag. (Stefan, lärare trädgård)
- ▶ *Trädgården är fast i en gammal genusordning. Och inte bara det: barn är ytterst sällsynta i trädgårdstidningar. Det är nästan kusligt att notera att barn är utdrivna ur paradiset.* (Greider 2017, s. 111)

Tre metaforer som symboliserar olika föreställningar om trädgård, trädgårdsarbetaren och trädgårdsutbildning

Parkarbetaren

Relativt okvalificerat,
"enkla" arbetsuppgifter.
Instegsjobb till
trädgårdsbranschen.

Tilltalar de som främst
värdesätter att få jobb.

- ▶ Det syns hur de sågar träd och hur de gör saker. De kan inte. Där tror jag att sakta så kommer också förväntningarna höjas på att du behöver ha grundläggande kunskap och det är fantastiskt. (Jacob, lärare trädgård)
- ▶ Elever: "[...] rensa i rabatter och gräva mask, tantigt, inte det coolaste yrket". "Ganska chill jobb och det finns gott om arbetstillfällen"
- ▶ Tekniska innovationer innebär att det inte är så fysiskt krävande. [...] På skötselsidan är det väldigt mycket maskiner i dag. (Tage, branschföreträdare)

Tre metaforer som symboliserar olika föreställningar om trädgård, trädgårdsarbetaren och trädgårdsutbildning

Trädgårdsyrkes- arbetaren

Kvalificerad för
varierande
trädgårdsyrken.

Tilltalar de som går
utbildningen.

- ▶ Det är väldigt mycket fördomar och man vet inte att trädgård är ett så stort yrke som det är och att man kan göra så mycket. Det finns egentligen inga gränser. Man kan göra allt man tycker är intressant (Simon, elev NB/åk 3)
- ▶ Marknadsföringen till eleverna på grundskolan måste visa på både och [det som lockar mest killarna och det som lockar mest tjejerna]. Vi kör tunga maskiner här. Eleverna får köra alltifrån liten kompaktlastare, grävmaskin till fordon med olika tillkopplade redskap till att göra buketter. (Stefan, lärare trädgård)

Hur kan trädgårdsutbildningens attraktionskraft öka?

Elever

"Man kan hålla på med trädgård på olika sätt. Jag och Sofie tycker nog att det att skapa är lite roligare jämfört med Simon som nog tycker att maskiner och sånt är lite roligare " (Signe, elev NB, åk 3)

- Eleverna ansåg att engagerade lärare och trivsel på utbildningen (och att kunna bo på internat) skulle lyftas fram i utbildningens marknadsföring. Goda arbetsmarknadsutsikter ansågs inte centralt.

Hur kan trädgårdsutbildningens attraktionskraft öka?

Lärare

"I och med att det är en trädgårdsutbildning så tror pojkar att det handlar om blommor och det tycker inte pojkar, grabbar är okej att hålla på med blommor och så [...] Växter, design och kreativitet är mer kvinnligt. Vi är mer könsbundna än man vill tro" (Bengt, lärare trädgårdsanläggning)

- Lärarna beskrev trädgårdsmässor som viktiga arenor att synas i - men även att bjuda in elever till skolorna så att de får upptäcka den trivsamma miljön som finns på där.
- Återkommande distinktion gällande genus. Kreativitet och design sägs attrahera kvinnliga sökanden, alltmedan anläggning och maskiner attraherar manliga sökanden.
- Föreställningar om kön kanske kan vara en faktor som bromsar upp utbildningens attraktionskraft?

Hur kan trädgårdsutbildningens attraktionskraft öka?

Bransch

"Alla kan kratta löv. Ja, så sa dom på Arbetsförmedlingen när jag började prata med dom. Jag sa att det är synd att vi inte längre krattar löv utan blåser löv" Tage, branschföreträdare

Olika bilder av attraktionskraften. Dock kvarstår det faktum att söktrycket till trädgårdsutbildningar på gymnasiet är fortsatt lågt.

Kan det vara en poäng att skapa en mer flexibel utbildningsgång där både unga vuxna och vuxna möts?

Resultat

- ▶ Ungdomar attraheras av trädgårdsutbildning beroende av tidigare erfarenheter av trädgård.
- ▶ Möjlighet att flytta hemifrån till internat - vuxenblivande.
- ▶ Ha roligt i utbildningen och få kompisar för livet.
- ▶ Information om utbildningen söks på egen hand. SYV kan ibland avråda eleverna.
- ▶ Viktigt att få behörighet till högre studier (ca 25 % läser vidare)

- ▶ Vuxna vill få möjlighet till ett arbete
- ▶ Ungdomarna har oklara bilder av vad de vill efter yrkesutbildningen

KONSTFACK
University of Arts, Crafts and Design

Tack!

INGRID BERGLUND, GÖTEBORGS UNIVERSITET & CAMILLA GÅFVELS, KONSTFACK